

Вінтоник Т.М., студентка 2-го курсу факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Науковий керівник: **Іщенко В.В.**, викладач кафедри публічного права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Захист права на повагу до гідності в Європейському суді з прав людини (на прикладі справи «Савіцький проти України»)

Права людини в сучасному суспільстві-це проблема, вирішення якої стоїть у центрі діяльності міжнародних організацій і кожної держави. В загальній декларації прав людини чітко сказано, що кожна людина, не беручи до уваги, колір шкіри, національність, релігію, соціальний статус має право на захист своїх прав та свобод. Права людини - це завдання, до виконання яких повинні прагнути всі народи і держави з тим, щоб кожна людина і кожний орган суспільства, завжди сприяли повазі цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального і ефективного визнання і здійснення їх. Статтею 55 Конституції України гарантовано, що кожен громадянин має право звернутися до суду за захистом прав і свобод, якщо ці права чи свободи порушені або порушуються, створено чи створюються перешкоди для їх реалізації, мають місце інші ущемлення прав та свобод. Відмова суду на підставі ч. 1 ст. 136 ЦПК України у прийнятті позовних та інших заяв, скарг, оформлених відповідно до чинного

законодавства, є порушенням права на судовий захист, яке згідно зі ст. 64 Конституції України не може бути обмежене.

Одним із таких органів, який контролює додержання прав і свобод людини та громадянина в рамках Ради Європи є Європейський суд з прав людини (м. Страсбург). Цей міжнародний судовий орган, до компетенції якого входить розгляд індивідуальних та міждержавних скарг, поданих проти одної або декількох держав - членів Ради Європи.

Згідно ст. 28 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. «Кожен має право на повагу до його гідності. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорсткому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню». Проте, дотримується цієї Конвенції далеко не кожна держава, бо часто вирішальним у кожній справі є власне бачення вирішення справи. Прецедент, який виник на території України є одним із яскравих прикладів недотримання даної Конвенції.

Так, ввечері 21 серпня 1998 р., після закінчення робочого дня, громадянин України Савицький В. Б. та його товариш перед тим, як піти додому, вирішили завітати до кафе у м. Городенка Івано-Франківської обл. Вони закінчили їсти та пити приблизно о 22:00, вийшли з кафе та попрямували парком до автобусної зупинки. Заявник приїхав на велосипеді, а його товариш мав їхати автобусом. Поки заявник проводив свого товариша на автобус, його велосипед було вкрадено. Заявник знаходився на вулиці неподалік від АЗС, коли з'явився автомобіль міліцейського патруля у складі трьох працівників Городенківського районного відділу міліції, які затягнули його в автомобіль. Вони проїхали до іншого боку парку з вимкнутими фарами, вивели заявника з машини та почали бити його. Його били навіть тоді, коли він вже впав на землю. В якусь мить заявник зазнав особливо сильного удару та втратив свідомість. Він не міг пригадати, скільки ще його продовжували бити після цього. Коли він прийшов до тями, то не міг ворухити ногами та відчував гострий біль у спині. На цей час він вже був один та почав кричати від болю.

Громадянин не мав допомоги висококваліфікованого адвоката, який би зміг представити його справу в суді, тому рішення, щодо справи розвивалося іншим чином. Рапорти працівників міліції, висновок за результатами внутрішнього розслідування від 29 вересня 1998 р., постанови від 24 листопада 1998 р. та 30 квітня 1999 р. про відмову в порушенні кримінальної справи. Хоча в Україні 20 листопада 2003 р. на цій справі поклали крапку, але знайшлися люди, які були не байдужими до долі цього чоловіка і зуміли піднести справу на новий рівень подавши заяву до Європейського суду з прав людини і довести до кінця, щоб захистити права громадянина Савицького.

Суд розглянув позов громадянина в якому детально було написано всі деталі відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод на те, що 21 серпня 1998 року його було побито працівниками міліції і що не було проведено ефективного розслідування цих подій, що він не мав доступу до матеріалів дослідчої перевірки і не міг ефективно брати участь в розслідуванні, оскільки йому не було надано безоплатної юридичної допомоги. Європейський суд вирішив розглядати ці скарги виключно за ст. 3 Конвенції.

